

gimnazija v Karlovcu.*) (Med drugimi je deloval tudi skozi dolga leta kot gim. profesor v Karlovcu pozneje v Ljubljani okoli 40 let bivajoči, po vseh visokih in nižjih krogih dobro znani in čez moč priljubljeni č. g. o. Benvenut.) Kot zgodovinska posebnost naj ostane zapisano tudi to, da mnogo let pred l. 1848. niso takraj Litave, — vsaj v Ljubljani ne — nobenega mladenča čez 14 let starega sprejeli več v latinske šole. Hrvatska ni poznala te trde postave, toraj jih je šlo o tistih časih iz Kranjske, Štajerske in Primorske zelo veliko študirat na hrvatske gimnazije. Povedano mi je bilo od zelo čislane in slavnoznane cerkvenega dostojanstvenika, da je bilo na pr. o nekem času v Karlovcu baje dve tretjini gimnazijalcev slovenskega rodu. Poleg olajšav glede starosti so bila ondi tudi stanovanja in hrana jako po ceni. Slovansko-narodni čut je bil pa že takrat na Hrvatskem memo naših slovenskih dežel močno razvit, ni toraj čudo, da so prišli od tam dijaki jako probujeni, ki so postali pozneje ponos svoji domovini. Imenujem med mnogimi drugimi na pr. † drž. in dež. poslanca Lovro Pintar-ja, † dolgoletnega križnogorskega kurata in poznejega št. jurškega (pod Kumom) župnika Jos. Bevk-a, † slavnoznane brezovškega župnika Jan. Potočnika, † slovečega ljubljanskega zdravnika Ves-a, † v Soški dolini na Primorskem vrlo delujočega župnika Flander-ja i. t. d. Tudi p. n. prečastiti gospod kanonik in mons. Luka Jeran so bili nekdanj odlični dijaki karlovške gimnazije. — Po preosnovi avstrijskih gimnazij v zgornje in spodnje postala je karlovška le spodnja, zgubila tedaj V. in VI. razred; ko se je pa v sosednem Rakovci osnovala 8 razredna realna gimnazija, prenehala je ona čč. gg. oo. Frančiškanov. Naš narod ima za take slučaje rek: „Tako svet plačuje!“

Še nekaj ne smem in ne morem zamolčati. Kardarkoli pridem v Karlovec, žene me čut najglobokejše hvaležnosti in otročjega spoštovanja na ono mesto glavnega trga blizu vodnjaka, kjer so se nepozabljivi rajni moj oče mnogokrat in veliko trudili o sejmi z železninsko barantijo, da so si prislužili pripomočke za mojo in mojih čveterih bratov odgojo in izobražbo. Naj jim vse to Večni Bog v svetem raji milostno poplača!

Od glavnega trga podal sem se na Strossmajerjev trg, da obiščem dve ondi stanujoči sorodnici. Dalje šel sem ven pred nekdanja trdnjavska vrata, skozi katera je vodila pot proti Granici in Bosni. Tam si je zgradil namreč moj bivši učenec g. D. R. kot trgovec svojo hišo in prodajalnico. Od tam sem šel skozi notranje mesto v ravno nasprotno stoječe predmestje, da obiščem še gospo trgovko W., vdovico mojega dolgoletnega prijatelja in

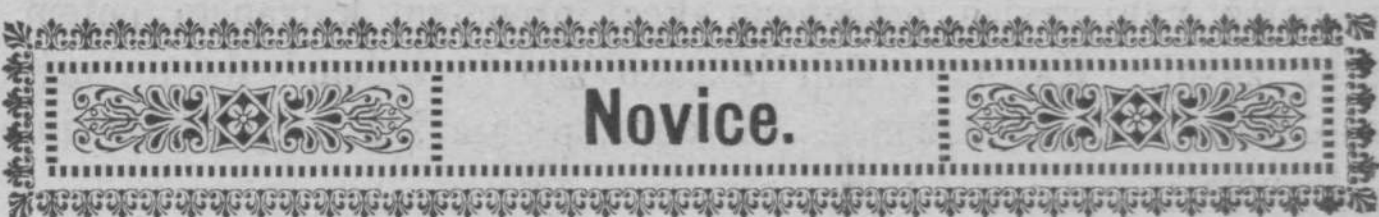
pobratima † J. W. — Tudi g. trgovcu in rojaku J. J. sem se poklonil. Čudil sem se, kako da vkljub svojega dolgoletnega bivanja med brati Hrvati še vedno tako dobro in čisto slovenski govori. Vsi obiskani so me na moč prijazno sprejeli; — le to jim ni bilo po volji, da se tako hitro odpravljam naprej, kar se pa, — žali! — ni dalo spremeniti, če sem hotel zvršiti svoj potni program. — (Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Vseh sodnikov je v Nemčiji 7397, in od teh jih je 38 pri državnem sodišči v Lipsiji. Odvetnikov je 5565 in se posebno hitro množe.

Antropologičen kongres bode dne 28 t. m. v Čikagu v Ameriki. Predsedoval mu bode znan antropolog Danijel G. Brinton. Poleg splošnega kongresa bode pa še 5 posamičnih oddelkov se posvetovalo o fizični antropologiji, arheologiji, etnologiji, vero- in jezikoslovju.

Ruska vlada pripravlja dve jako zanimivi knjigi, ki v kratkem izideta. V prvi knjigi bode opisana Sibirija in sibirski železnica. V drugi knjigi bode pa opisana ruska trgovina in obrtnija. Obe knjigi bode pisani na podlagi zanesljivih statističnih podatkov, katere so razni uradi že dolgo marljivo nabirali. Ti dve knjigi naj si omisli vsak, ki se zanima za Rusijo, posebno za narodno gospodarstvo v Rusiji. Posebno v tem oziru je Rusija mnogim terra incognita.

Novice.

— **Osobne vesti.** Sodni pristav v Metliki, gosp. Al. Kessler, je premeščen na Krško, avskultant gospod dr. Viljem Janežič v Ljubljani pa je imenovan sodnim pristavom v Metliki. — Notarski kandidat v Kočevju, g. Julij Turn, je imenovan notarjem v Logatci. — Finančni konceptni praktikant dr. Iv. Podnebšek v Ljubljani, imenovan je finančnim koncipistom. — Vladni koncipist g. Viljem bar. Rechbach je imenovan okrajnim komisarjem, vladni konceptni praktikant gosp. Ernest baron Schönberger, pa vladnim koncipistom. — Prevzvišeni gospod knezoškof ljubljanski dr. Jak. Missia podal se je te dni v Briksen na Tirolsko, utrjevati svoje zdravje. — Dežel. predsednik gospod baron Hein je šel na daljši dopust. Odpeljal se je na Koroško.

— **V proslavo rojstnega dne Nj. Veličanstva presv. cesarja** priredil je kranjski veteranski kor minolo nedeljo pri „Združenji“ v Spod. Šiški lepo slavnost, ki je bila prav dobro obiskana. Mej slavnostjo napil je korni poveljnik g. Mihalič presv. cesarju, katera napitnica se je vsprejela z nepopisnim navdušenjem.

— **Odhod domačega pešpolka bar. Kuhn št. 17 iz Ljubljane.** Domači pešpolk št. 17, ki je bil od l. 1882. v Ljubljani, odšel je včeraj zjutraj ob 2. uri proti Ptuj. Tam ostane polk do 28. t. m., potem se bodo vršile na ogerski meji divizijske in korne vaje, naposled pa na Ogorskem od 15. do 21. septembra t. l. cesarski manevri. Po dokončanih manevrih se 1. 3. in 4. batalijon podajo v svojo novo garnizijo v Celovec, 2. batalijon pa se povrne nazaj v Ljubljano. V slovo so se v sredo večer odhajajoči vojaki pogostili na deželne stroške s pivom, kruhom, sirom in smodkami (vsak mož je dobil po 1 viržinko in po 2 portoriki) Na Kolodvoru pa se je vkljub pozni nočni uri zbralo nebrojno število občinstva, ki je odhajajočim vrlim domačim fantom klicalo prisrčni: Z Bogom, in veselo srečno na svidenje!

*) Zato enake razmere so bile drugod, koder so poučevali čč. gg. oo. Frančiškani. Tako je na pr. v Novem Mestu postala zgornja, t. j. osemrazredna gimnazija l. 1854. — 12 čč. gg. patrov je dobivalo nagrado po 50 gld., g. o. ravnatelj 100 gld.; za fizikalni kabinet potrebovalo se je okoli 100 gld., za naturhistorični kabinet kakih 50 gld., — vsa šola, t. j. višja gimnazija je tedaj stala skupno 900 — 1000 gld. — To vem povedati iz zanesljivega vira. — Pis.

— **Vojaško.** Pešpolk št. 97 peljal se preko Ljubljane k manevrom na Štajarsko in Ogersko v noči od minolega torka na sredo. — Brambovska bataljona šteje 24 in 25 v Ljubljani popolnjena že z rezervisti, ki so došli dne 19. t. m., odrinila sta danes iz Ljubljane v Cirknico in okolico, kjer se bodo vršile velike vaje deželnih brambovcev.

— **Pomiloščenje kaznjencev.** Cesar pomilostil je povodom Svojega rojstnega dne 61 kaznjencev za ostanek kazni. Izmej teh sta 2 na ljubljanskem gradu, 6 v mariborski, 3 v koperski kaznilnici, 4 v Gradiški in 2 v ženski kaznilnici v Begunjah na Gorenjskem.

— **Slavnost 30letnice čitalnice v Kranju.** (Konec) Na pozdravu se je zahvalil predsednik ljubljanske čitalnice g. dr. Karol vit. Pleiweis-Trsteniški, za lepi srebrni venec vrlim čitalničarkam pa predsednik čitalnice kranjske g. notar Globočnik. Zaorili so trikratni slavaklici vrlim damam in rodoljubnemu mestnemu starejšinstvu. Na to se je spreved podal na vrt gostilne g. P. Mayerja mlajšega, kjer se je razšel in se na to vršil banket, katerega se je udeležilo do 200 osob. Najprve napil je predsednik Globočnik presvetlemu cesarju, katera napitnica je bila vsprejeta z navdušenjem; vojaška godba je zaigrala cesarsko himno, katero so navzoči stoje poslušali. Govorili so še dr. K. vitez Bleiweis-Trsteniški, župan Šavnik, ki je napil ljubljanskemu mestu, starosta Hribar in drugi. Po banketu bila je na glavnem trgu telovadba „Ljublj. Sokola“, ki je vzbujala občo pohvalo in občudovanje. Po telovadbi odkorakala so vsa društva v sprevedu na pokopališče, da položijo vence na groba neumrlih pesnikov Preširna in Sim. Jenkota. Ker je bil vsak govor na pokopališču zabranjen, je gos. notar Plantan iz Ljubljane le spominjajoč se obeh vrlih pesnikov kot predbojnikov, katerima mora narod slovenski vsikdar hvaležen biti, zaklical Slava spominu Preširnovemu in Jenkovemu, čemur je obilo zbrano občinstvo navdušeno pritrdilo. Na to so peveci „Ljubljane“ zapeli na obeh grobeh po eno žalostinko. Po završetku tega podala so se društva zopet v mesto na vrt gosp. P. Mayerja mlajšega, kjer se je na to vršil slavnostni koncert. Le žal, da je sicer prostorni vrt bil pri tej priliki veliko pretesen. Program koncerta završil se je povsem lepo. Pevsko društvo „Ljubljana“ in domači čitalniški mešan zbor sta prav vrlo pela več zborov, vojaška godba pa je prav povzdigovala navdušenje s slovanskimi melodijami. Dr. Tavčar žel je s svojim slavnostnim govorom obilo pohvale. — Ples v čitalničnih prostorih je zaključil slavnost, ki ostane vsakemu udeležencu v neizbrisnem spominu, vrlim kranjčanom pa mora biti v opravičen ponos.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je izročilo uredništvo „Slovenskega Naroda“ VIII. zbirko prvih kron v znesku 346 Kr. in 63 vin., trnovsko-bistriška podružnica je poslala 162 gld. 20 kr., teharska na Štajarskem 120 gld., goriška ženska po blagajničarici Mariji Kancler 100 gld. udnine. — Mej veliko skupščino v Sežani je dne 26. julija izročila tamošnja ženska podružnica 100 gld. pokroviteljine po svoji tajnici, gospici Mici Mahorčičevi, pokrovitelja z zneskom 100 gld. sta še postala kranjska moška podružnica in g. dr. Stor v Ljubljani. Zbirke prvih kron so poslali: vč. g. L. Hudovernik iz družbe zbranih duhovnikov 32 Kr. 60 vin., z Vranskega 32 Kr., g. Fr. Šorn, nadučitelj pri sv. Lovrencu na Dravskem polju, 12 gld., ki so jih zložili gestje o zlati maši vč. g. župnika Fr. Ratha, č. g. Ign. Rom 10 gld., ki so jih darovali čč. gg. duhovniki pri dekanijski konferenci v Slovenski Bistrici, gspdc. Brinšek iz Ilirske Bistrice zopet 16 Kr., g. Resman 15 Kr., vč. g. Podboj 10 Kr., hišna družba „Omizje“ v Mozirji s pozdravom „Mir Vam bodi“ 10 Kr., gg. skupščinarji na Predvečer v Hafnerjevi pivovarni: Tiringar in njegovi sošolci, Dev, Trdina 8 Kr., g. Fr. Hrašovec, blagajnik izvanakademiške podružnice v Gradci, z doneskom udnine 6 prvih kron, ki so jih darovali: vč. g. kurat A. Skočir 3, g. Ančika

in Anton Weinberger, Franjica Zabred po 1 Kr., vč. g. župnik Lednik 5 Kr., g. Zelnik 5 Kr., vesela družba pri Španu v Sevnici po g. D. Preskerju 2 gld. 5 kr., kres v Sevnici v čast sv. Cirilu in Metodu 4 Kr., gspdc. Ravnikarjevi 2 Kr., g. Rezget 2 Kr. in Vekoslav Nabrgoj, dijak kmetijstva na Grmu, 2 Kr. — Vrlo delarnim podružnicam in darovalcem prvih kron kličemo: Bog povrni! Naj bi bili ti darovi onim domorodcem, ki še niso žrtvovali prvih kron, vspodbudovalen opomin, da darujejo družbi vsaj druge ali tretje ali tudi dvajsete krone. Nam bodo iz njih rok prve!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— **Dijaškemu podpornemu društvu »Radogoj«** daroval je g. Fr. Kalister, veleposestnik v Trstu, 5000 kron. Slava plemenitemu rodoljubu! — Kot ustanovitelj pristopila sta društvu gospod Fr. Ks. Souvan, veletržec v Ljubljani, z zneskom 200 kron in gospod dr. Gregor Krek, vseučilišni profesor v Gradci, z zneskom 100 kron. Da bi vrla rodoljuba našla obilo posnemalcev!

— **Društvo »Pravnik«** napravi v nedeljo dne 3. septembra t. l. izlet na Bled. K izletu se vabijo vsi čč. člani in prijatelji društva. Odhod iz Ljubljane je z jutranjim gorenjskim vlakom. Opoldne bo na Bledu skupni obed v hotelu „Lujizina kopel“. Kuvert stane 2 gld. za osobo. Kdor se hoče obeda udeležiti prijavi naj se društvu.

— **Društvo za zidanje uradniških hiš.** V Ljubljani osnoval se je pripravljalni odbor, kateremu je naloga ustanoviti v Ljubljani društvo za zidanje cenениh uradniških hiš (po vzorcu enakih društev na Francoskem, Angleškem in Nemškem). Z vplačevanjem malih letnih zneskov in po 10—15 letni amortizaciji bo tudi nižjim uradnikom mogoče postati hišni posestnik. Sinoči je odbor sklical k pripravljalnemu razgovoru vse prizadete kroge.

— **Na sv. Višarje** pelje zadnji letošnji romarski vlak po jako znižani ceni od Celja in Brežic preko Ljubljane in od Maribora preko Celovca do Trebiža, v soboto dne 2. septembra t. l. Zaradi podrobnosti obrniti se je na potovalno pisarno g. Jos. Pavlina v Ljubljani Marijin trg. št. 1.

— **Petdesetletnico svojega mašništva** praznoval je prav slovesno dne 21. t. m. č. g. župnik Friderik Hudovernik v Lescah.

Slavnost 25letnice „Šempaškega taborja“. V Gorici sestavil se je odbor, ki si je dal nalogo prirediti povodom 25letnice „Šempaškega taborja“ dne 17. septembra t. l. veliko slavnost. Slavnost, ki se bo vršila na prostoru bivšega taborja pri Šempasu, bo imela političen in zabaven del, ter utegne postati znamenit in sijajen naroden praznik ne le za goriške, marveč za vse Slovence. Da bi ta znamenita slavnost postala kolikor mogoče vseslovenska, vabi pripravljalni odbor vsa društva k sodelovanju. S podrobnostmi postreže gosp. Andr. Gabršček, tiskar in urednik v Gorici.

— **Nova slovenska tiskarna.** Gos. Gabršček, urednik „Soče“ in „Primorca“ v Gorici, ustanovil je ondi novo tiskarno pod naslovom „Goriška tiskarna“. V novi tiskarni začela bode oktobra meseca izhajati „Slovanska knjižnica“, ki bode prinašala v snopičih prevode lepih podučnih povestij iz slovanskih jezikov, pa tudi izvirna dela slovenska.

— **Volilski shod** je sklical državni in deželni poslanec g. prof. Šuklje na dan 26. t. m. v Novomestu in sicer na 7. uro zvečer na Brunerjev vrt.

— **Dopolnilna volitev v deželni zbor goriški** namesto umrlega poslanca notarja Ivančiča je določena na 5. dan septembra. Kandidatom postavili so volilci narodnjaki gospoda Alfreda grofa Coroninija, ki bo brez dvoma tudi voljen.

— **Nova župnija.** Ministerstvo je dovolilo, da se spremeni dosedanja kapelanija Šturje na Vipavskem v samostojno župnijo.

— Delavska zavarovalnica proti nezgodam za Kranjsko, Primorje, Trst in Dalmacijo v Trstu ima dne 16. septembra t. l. svoje volitve.

— **Otvoritev radovniške soteske pri Bledu.** Jutri dne 26. avgusta se otvori „radovniška soteska“ po nastopnem vspredu: Ob 2. uri popoldne: odhod udeležencev s pošte na Bledu v Zasp in do soteske. Ob pol 4. uri: Otvoritev soteske in hoja skozi njo na slavnostni prostor pri Žumerjevi žagi v Gorjah; ondi se priredi prenosno krčmarstvo in plesišče. Vstopnina na veselilni prostor 20 kr. Za obiskovalce, ki pridejo po železnici, je najboljši dohod s postaje „Javornik“ čez Dobravo, katero pot je zaznamovalo „Slovensko planinsko društvo“.

— **«Zeleno jamo»** ob južnem kolodvoru, znano zabavišče ljubljanske mladine, pričeli so v svrhu razširjanja kolodvora zasipati.

— **Štipendije na kmetiški šoli na Grmu.** Deželni odbor kranjski razpisuje ravnokar 9 štipendij za obiskovanje kmetiške šole na Grmu. Prednost do teh štipendij imajo taki kmetijski sinovi, od katerih je upati, da se bodo potem na svojem domu s kmetijstvom pečali. Štipendovani učenci dobivajo brezplačno hrano, stanovanje in pouk v zavodu, obleko si pa morajo sami priskrbovati. Lastnoročno pisane slovenske prošnje, katerim jo priložiti rojstni list, zadnje spričevalo dovršenih šol, zdravniško potrdilo o čvrstem telesu in trdnem zdravju, kakor tudi župnijsko spričevalo o lepem vedenju, izročiti je do 15. septembra t. l. vodstvu deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu.

— † **Jan. Nep. Horak.** Danes popoldne umrl je v Ljubljani po daljšem bolehanju gosp. Jan. Nep. Horak, častni meščan Ljubljanski, ravnatelj obrtnega pomočnega društva, posestnik i. t. d. v 80. letu svoje starosti. Vrlemu in prezaslужnemu prvoboritelju narodnemu bodi zemljica lahka!

— † **Jernej Babnik.** Minoli petek zvečer umrl je na Dobrovi pri Ljubljani ondotni zaslužni župnik, čast. g. Jernej Babnik v 66. letu svoje starosti. Vse svoje ne ravno majhno premoženje je zapustil sirotišnici „Marianum“ v Ljubljani. Naj v miru počiva blagi dobrotnik usmiljenja vrednih sirot!

— **Umrl** je dne 21. t. m. č. g. L. Urbanija, župnik v Žaljni, v 63. letu svoje starosti. N. v. m. p.

— **Umrl** je v Trstu okrajni glavar sežanski gosp. Iv. Simzig v 58. letu svoje starosti. Pokojnik bil je blaga duša in kot tak priljubljen pri ljudstvu. N. v. m. p.!

— **Velik požar** je vpepelil minoli teden v Podgori pri Gorici en del tovarne za izdelovanje papirja. Tovarna je bila last družbe Leykam v Gradcu. Škode je do 40.000 gld. Tovarna je bila zavarovana.

— **Nesreča na železnici** pri Schaffhausenu v Švici je skočil te dni vlak s tiru. Dva vagona z ljudmi sta skočila čez železniški nasip. V veliko čudo ni nobeden potnikov resno poškodovan.

Listnica vredništva.

Gospod P. v B. Na vaše vprašanje zastran ferolina ne moremo še danes odgovoriti. Obrnili smo se že do gospoda, kateri je nam pisal o tej stvari, a še nismo dobili odgovora, ker je sedaj baš na potovanju. Kadar dobimo pismo, bomo takoj poročali.

Tržne cene.

V Ljubljani dne 12. avgusta 1893. Pšenica gld. 8.50 kr., rž gld. 7.— kr., ječmen gld. 6.50 kr., oves gld. 7.50 kr., ajda gld. 9.— kr., proso gld. 6.50 kr., turšica gld. 6.25 kr., leča gld. 12.— kr., grah gld. 12.— kr., fižol gld. 10.— kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

Loterijske srečke.

V Linc dne 19. avgusta t. l.: 50, 73, 54, 57, 35.
V Trstu dne 23. avgusta t. l.: 28, 41, 31, 73, 25.
V Pragi dne 16. avgusta t. l.: 57, 1, 58, 87, 26.

Tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš preljubi sopro, oziroma oče, ded, brat in tast, gospod

Ivan Nep. Horak,

lastnik zlatega križa s krono za zasluge, častni meščan ljubljanski, ravnatelj obrtnega pomočnega društva, bivši podpredsednik trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, hišni posestnik i. t. d.

danes popoldne po dolgi bolezni v 80. letu svoje starosti, previden s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Truplo predragega ranjcega bode v nedeljo dne 27. t. m. ob polu šestih popol. v hiši žalosti, — Florijanske ulice št. 36 blagoslovljeno in potem k večnemu počitku na pokopališče k sv. Krištofu prenešeno.

Sv. maše se bodo brale v več cerkvah.

Ranjkega priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

V LJUBLJANI dne 25. avgusta 1893.

Marija Horak,
soproga.

Josip Horak, profesor, **Slavoljub Horak,** trgovec,
sina.

Marija Murnik roj. **Horak,** **Ana Horak,**
hčeri.

Frančiška Lindermann roj. **Horak,**
sestra.

Kamila Horak, **Ivan Murnik,** ces. svetnik,
snaha. zet.

Irma, Berta, Ivan in Pavla Horak,
vnuki.

Seb. Kneipp

Neogibno potrebno je za vsako družino
Kathreiner-jeva
Kneipp-ova sladna kava
z okusom prave kave.

Ta kava daje to prednost, da se lahko popusti tako škodljiva prava žrnata ali pa z raznimi cikorijami zmešana kava, in se iz te kave naredi okusna ter zdrava in redilna pijača. — Nedosegljiva je kot do-
datek k pravi kavi. (14—40)

Visoko priporočana za ženske, otroke in bolnike.

Ponaredeb se naj varuje.

Dobo se povsod.

1/2 kile 25 kr.